

SINTEZA 13-p-TOLIL-PIRIDAZONIL-12-ACETOXI-11-HOMODRIM-8(9)-EN-7-ONEI CU POTENȚIALĂ ACTIVITATE BIOLOGICĂ

LUNGU LIDIA

Institutul de Chimie al AȘM

Introducere. Compușii terpenici constituie prin răspândirea în natură și implicațiile lor teoretice și practice, unul dintre cele mai importante domenii ale compușilor naturali și fiziologic activi. Varietatea lor e cauzată atât de forma scheletului carbonic, cât și de natura, numărul, poziția și configurația grupelor funcționale, inclusiv a legăturilor duble.

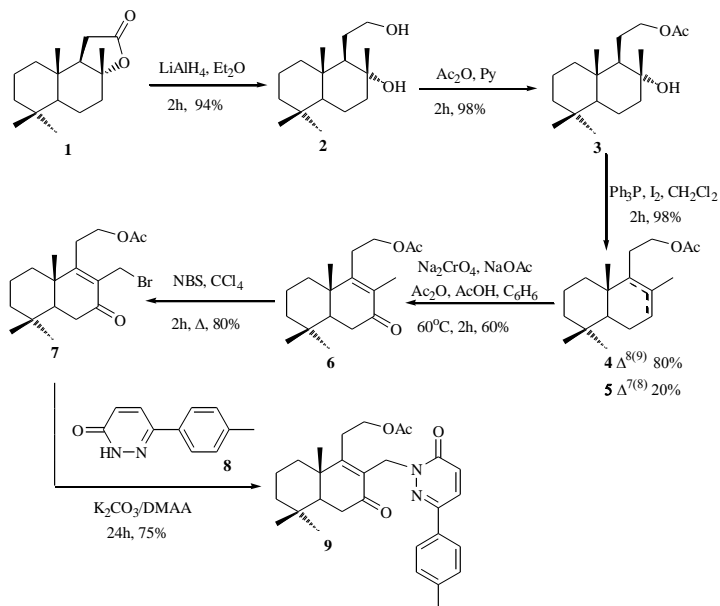
Sesquiterpenoidele, în special cele cu schelet homodrimanic, sunt compuși naturali care manifestă diverse proprietăți biologice, reglează diverse procese vitale în organismele animale și vegetale [1], dar de regulă sunt izolați în cantități mici. Compușii, ce conțin în moleculele lor fragmente azaheterociclice deseori, deasemenea, manifestă activități biologice pronunțate, cum ar fi antibacteriană, antituberculostatică, antifungală, etc. [2, 3].

Scopul acestei lucrări a fost sinteza compusului nou cu schelet hibrid terpenic și azaheterociclic: 13-p-tolil-piridazonil-12-acetoxi-11-homodrim-8(9)-en-7-unei din sclareolida comercial accesibilă, cu potențială activitate biologică.

Rezultate și discuții. Punctul de pornire al acestei sinteze este norambreinolida (1), materie primă ieftină și accesibilă, care a fost redusă cu LiAlH_4 în eter dietilic anhidru, cu obținerea 11-homodrim-8 α -12-diolului (2) (conform schemei 1). Sclaradiolul (2) a fost acetilat în condiții standard, obținându-se cu un randament de 98% 12-acetoxi-11-homodrim-8 α -olul (3), compus uleios. În spectrul IR al acestuia sunt prezente benzile caracteristice legăturilor C=O la frecvențe de 1168, 1741 cm^{-1} , și grupeii hidroxil la 1032, 3468 cm^{-1} . În spectrul ^1H RMN sunt prezente semnalele singlet ale grupărilor metil C-14, C-15 și C-13 respectiv la 0.87, 0.92 și 1.16 ppm, și a grupeii metil 2.05 (CO_2Me). În spectrul ^{13}C RMN semnalele singlet la 171.17 și 21.13 ppm indică prezența grupeii carbonil și a grupeii metil din gruparea OAc.

În continuare a urmat etapa de deshidratare a hidroxiacetatului (3) cu trifenilfosfina și iodul molecular. În rezultatul reacției s-a obținut un amestec, inseparabil pe coloana cromatografică, de acetăți nesaturați (4) și (5), în care conform datelor RMN și GSMC raportul dintre acești doi

izomeri este de 80:20, în care predomină izomerul (4) cu legătura dublă tetrasubstituită, identic cu cel descris în lucrarea [4].

Schema 1

Oxidarea amestecului de acetăți nesaturați (4), (5) cu cromat de sodiu a rezultat 12-acetoxi-11-homodrim-8(9)-en-7-unei (6), cu un randament de 60%. În spectrul IR al acetoxicetonei (6) sunt prezente benzile de absorbție caracteristice grupei carbonil la 1656 cm^{-1} conjugată cu legătura dublă (1600 cm^{-1}) și a grupei carbonil din gruparea OAc (1745 cm^{-1}). În spectrul $^1\text{H RMN}$ sunt prezente semnalele singlet ale grupărilor metil din pozițiile C-14, C-15, C-16 și C-13 la 0.92, 0.89, 1.09 și 1.81 ppm, semnalul singlet al grupei metil din gruparea acetoxi la 2.07 ppm. Spectrul $^{13}\text{C RMN}$ confirmă structura compusului (6) prin prezența semnalelor atomilor de carbon C-8 (132.1 ppm) și C-9 (162.4 ppm) de la legătura dublă tetrasubstituită și a grupelor carbonil (C-7) (200.0 ppm) și din gruparea acetoxi la 170.8 ppm .

Prin bromurarea acetoxicetonei (6) cu N-bromsuccinimidă în condiții standard s-a obținut compusul cristalin, 12-acetoxi-11-homodrim-13-bromo-8(9)-en-7-ona (7). Datele IR confirmă prezența legăturii duble la 1600 cm^{-1} conjugată cu grupa carbonil din poziția C-7 (1673 cm^{-1}) și prezența atomului de brom în poziția C-13 prin prezența benzii de absorbție la 614 cm^{-1} . În spectrul $^1\text{H RMN}$ este prezent semnalul singlet al grupei

metil din gruparea acetoxi la 2.08 ppm, apare semnalul dublet la 4.36 ppm caracteristic grupei metilen C-13, fapt ce dovedește bromurarea în această poziție. Datele spectrale ale compușilor obținuți coincid cu cele descrise în literatură [4].

Cuplarea acetoxibromurii (7) cu p-tolil-piridazona (8) în dimetilacetamida (DMAA) în prezență de K_2CO_3 [5], a permis obținerea unui compus nou, cristalin, 13-p-tolil-piridazonil-12-acetoxi-11-homodrim-8(9)-en-7-onei (9), cu un randament de 75%. În *spectrul IR* (Fig. 1) a produsului de cuplare sunt prezente benzile caracteristice grupei carbonil din gruparea OAc la 1662 cm^{-1} , grupei fenil la 818 cm^{-1} și grupei C-N la 1591 cm^{-1} . În *spectrul $^1H\text{ RMN}$* (Fig. 2) sunt prezente semnalele singlet ale grupărilor metil din pozițiile C-14, C-15 și C-16 la 0.92, 0.89 și 1.81 ppm, semnalul singlet al grupei metil din gruparea acetoxi la 1.97 ppm și a grupării metil legat de inelul aromatic la 2,35 ppm, totodată apar dublete în regiunea 7-8 ppm ce confirmă prezența protonilor legați cu inelul aromatic. În *spectrul $^{13}C\text{ RMN}$* semnalele singlet la 132.3, 167.4 și 198.3, ppm indică prezența dublei legături la atomii de carbon C-8, C-9 și a grupei carbonil în poziția C-7, apar semnale în regiunea 125-128 ppm ce confirmă prezența inelului aromatic.

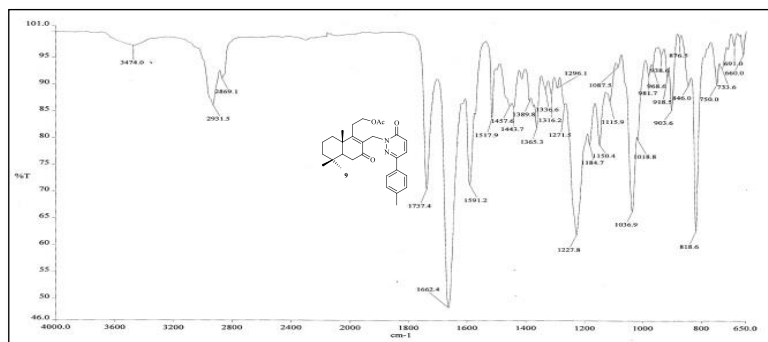

Figura 1: *Spectrul IR a 13-p-tolil-piridazonil-12-acetoxi-11-homodrim-8(9)-en-7-onei (9)*

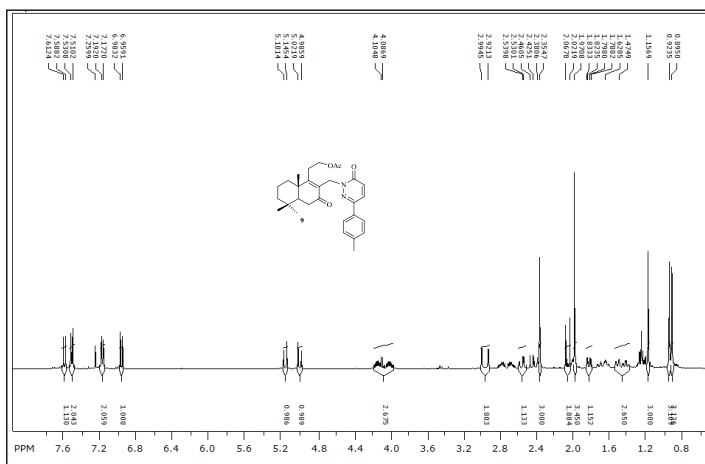

Figura 2: Spectrul ^1H RMN a 13-p-tolil-piridazonil-12-acetoxi-11-homodrim-8(9)-en-7-onei (9)

Concluzii. Reieșind din norambreinolidă a fost realizată, în 6 etape, sinteza 13-p-tolil-piridazonil-12-acetoxi-11-homodrim-8(9)-en-7-onei cu un randament total de 84%, compus nou cu schelet hibrid terpenic și azaheterociclic, cu potențială activitate biologică.

Referințe bibliografice:

- 1.Fraga B. M. Natural sesquiterpenoids. In: Natural Product Reports, 2013, 30, p. 1226-1264.
- 2.Mangalagiu I. I. Recent Achievements in the Chemistry of 1,2-Diazines. In: Current Organic Chemistry, 2011, 15, 730-752.
- 3.Aricu A., et al. Synthesis of new antibacterial and antifungal drimane sesquiterpenoids with azaheterocyclic units. In: Medicinal Chemistry Research (in press).
4. Vlad P. F., et al. Enantioselective Synthesis of 11-homodrim-7-en-9,12,13-triol. In: Chemistry of Natural Compounds, 2011, 47 (4), p. 574-578.
- 5.Mantu, D.; et al. A facile synthesis of pyridazinone derivatives under ultrasonic irradiation. In: Ultrasonics Sonochemistry, 2009, 16, 452-454.